

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль
районы Дурт-Мунча авыл жирлеге Советы**

№ 146

21 март 2019ел.

**Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Дурт-Мунча
авыл жирлегенең жәмәгать тыңлаулары
(жәмәгать фикер альшуларын) үткәрү тәртибе
турындагы нигезләмәне раслау хакында**

Кеше яшәешенең унай шартларына хокукларын үтәу, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Дурт-Мунча авылы халкы катнашында жирле әһәмияттәге мәсъәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектларын тикшерү максатыннан «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Уставы нигезендә, Зэй муниципаль районының Дурт-Мунча авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлегенең жәмәгать тыңлаулары (жәмәгать фикер альшуларын) оештыру һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәне расларга.
2. Элеге каарны «Татарстан Республикасы хокукый мәғлүмат рәсми порталында» бастырып чыгарырга, (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Зэй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлегенең рәсми сайтында урнаштырырга.
3. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны Зэй муниципаль районының Дурт-Мунча авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.
4. Элеге каар рәсми басылың чыккан көненнән үз көченә керә.

Совет рәисе

Р.Т.Ситдиков

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Дурт-Мунча авыл
жирлеге Советы карарына
Кушымта
«21» март 2019 г. №146

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ДУРТ-
МУНЧА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДЭ ХАЛЫК АЛДЫНДА ТЫҢЛАУЛАР
(ИЖТИМАГЫЙ ФИКЕР АЛЫШУЛАР) ОЕШТЫРУ ҺЭМ ҮТКЭРҮ
ТЭРТИБЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӨМӘ**

Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районында (алга таба - нигезләмә) ачык тыңлаулар (җәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм үткәрү тәртибе турында Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнде

Бүлек 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӨМӘЛӘР

1 статья. Төп тәшенчәләр

Бу Нигезләмәдә тубәндәгे төп тәшенчәләр кулланыла:

халык тыңлаулары - Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Дурт-Мунча авыл жирлеге халкының (алга таба текст буенча) жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Дурт-Мунча авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар проектлары турында гавами фикер алышу юлы белән карарлар кабул итү процессында катнашу хокукуын гамәлгә ашыру рәвеше, шулай ук әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән мәсьәләләр буенча фикер алышу очен;

инициативалы төркем – ачык тыңлауда катнашу хокукуна ия Россия Федерациясе граждандары яисә граждандар төркеме;

җәмәгатьчелек вәкиле- физик зат,шул исәптән халык тыңлауларында катнашкан карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуда катнашу хокукуна ия юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре. Җәмәгатьчелек вәкилләренә хезмәт бурычлары нигезендә, ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итүче, жирле үзидарә яки дәүләт хакимиите органнарын тәкъдим итүче яисә аларның эшчәнлекләрендә түләүле килешү нигезендә катнашучы затлар керми;

халык тыңлауларында катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, җәмәгатьчелек вәкилләре, ачык тыңлаулар эксперtlары, халык тыңлаулары үткәрү буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгыш ясарга хокуку булган ачык тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, әлеге Нигезләмәнең б статьясында билгеләнгән срокларны оештыру комитетына гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгыш ясауга үз заявкаларын тапшырган җәмәгатьчелек вәкилләре;

оештыру комитеты-Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районаны Дурт-

Мунча авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларыннан, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлеге Советы депутатларыннан, жәмәгатьчелек һәм гражданнарның инициативалы төркемнәре вәкилләреннән паритет нигездә формалашкан ачык тыңлаулар Эзерләү һәм үткәү буенча оештыру эшләрен башкаручы коллегиаль орган;

ижтимагый фикер алышу - ижтимагый контроль максатларында ижтимагый әһәмиятле мәсьәләләр буенча гавами фикер алышу, шулай ук жирле үзидарә органнары һәм оешмаларның вәкаләтле затлары, гражданнар һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре турында фикер алышуда мәжбүри катнашуда кулланыла торган карап проектлары турында фикер алышалар.

халық тыңлаулары эксперты - ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча маҳсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган билгеләнгән зат. Эксперт язма рәвештә ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр тапшыра һәм аларны аргументацияләү өчен фикер алышуда катнаша.

2 статья. Ачык тыңлаулар үткәрүнен максатлары

Ачык тыңлаулар максатта үткәрелә:

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлегенен жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары турында фикер алышу;

мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу жәмәгать тыңлауларына чыгарыла.

Ачык тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткәү һәм билгеләү ачыклык, хәбәрдарлык, иреклелек, эксперталарның бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлләгә ашырыла.

3 статья. Халық алдында торган сораулар

1. Халық тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Ачык тыңлауларның нәтижәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим итү характерына ия.

2. Ачык тыңлауларга мәжбүри тәртиптә чыгарыла:

1) Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Дурт-Мунча авыл жирлеге Уставы проекты (алга таба - Устав), шулай ук Уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында Уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту турында Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлеге Советы карапы проекты, Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш;

2) жирлекнең жирле бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

- 4) Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеген үзгәртеп кору, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеген үзгәртеп кору өчен, «Россия Федерациясенә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеген үзгәртеп кору өчен, тавыш бирү юлы белән яисә гражданнар жыеннарында белдерелгән Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеге халкының ризалыгы;
- 5) территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проекты, төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар;
- 6) «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше нигезендә килешүләр төзү юлы белән, жирле үзидарә органнарының тапшырылган вәкаләтләре мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән башка мәсьәләләрне ачык тыңлауларга (жәмәгать фикер алышуларына) чыгару мөмкинлеге.
3. Эгәр бу һәр мәсьәләне һәрьяклап һәм тулы фикер алышуга комачауламаса, берничә мәсьәлә буенча ачык тыңлаулар бер үк вакытта уздыру рөхсәт ителә.
4. Халык тыңлауларын оештыру һәм үткәрү, эгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары хисабына финансдана.

4 статья . Халык тыңлаулары инициаторлары

Халык алдында тыңлаулар Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеге Советы (алга таба – Совет), Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеге башлыгы (алга таба – башлык) яки әлеге Нигезләмә нигезендә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча үткәрелә.

Халык тыңлауларын үткәрү буенча Халык инициативасы 18 яшькә житкән, кимендә 10 кеше булган гражданнар төркеменнән чыгып эш итә ала.

Бүлек 2. ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫНЫҢ БИЛГЕЛӘНЕШЕ

5 статья. Халык тыңлауларының билгеләнеше.

1. Халык яки совет инициативасы буенча үткәрелә торган халык тыңлаулары Совет карары белән билгеләнә.
- Авыл жирлеге башлыгы яки Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән үткәрелгән ачык тыңлаулар Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлеге башлыгы тарафыннан билгеләнә.
- Халык тыңлаулары Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органинары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Халык алдында тыңлаулар үткөрү һәм халык имзаларын жыю турында халык инициативасын тәкъдим иту өчен инициативага ярдәм йөзеннән 10 кешедән дә ким булмаган инициативалы төркем формалаштырыла.

2.1. Инициативалы төркем Советка тәкъдим итә:

- халык тыңлаулары мәсьәләсөн күрсәтеп ачык тыңлаулар билгеләү һәм аларны үткөрү кирәклеген нигезләү турында 1 нче күшымта нигезендә гражданнарның инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган гариза;
- муниципаль хокукий акт проекты (аны гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);
- муниципаль хокукий акт кабул иту кирәклеген дәлилли торган аңлатма язы, аның максатлары һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);
- финанс-икътисадый нигезләү (муниципаль хокукий актның гавами тыңлауларында карауга кертелгән очракта, аны гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә);
- 2 нче күшымта нигезендә форма буенча гражданнар инициатив төркеме Исемлеге;
- гражданнарның инициатив төркеме төзу турында Карап кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;
- инициативалы төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан кул куелган, битләр санын, шулай ук муниципаль хокукий акт проекты докладчы тарафыннан тапшырылган документлар исемлеген үз эченә алган озату хаты (муниципаль хокукий акт проектын халык тыңлауларында карап тикшерүгә кертелгән очракта). Гариза һәм беркетмәгә рәислек итүче (гражданнар инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле) һәм инициатив төркем жыене секретаре кул куелырга тиеш.

2.2. Гариза тапшырылган дип санала, әгәр советка әлеге статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлық документлар бер үк вакытта тапшырылган булса.

2.3. 30 көн эчендә, Советка гариза һәм аңа теркәлә торган документлар кергән көннән башлап инициатив төркем тарафыннан халыкның имзалары жыелырга һәм тәкъдим ителергә тиеш, халык тыңлауларын үткөрү инициативасын хуплаучы-әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы нигезендә, 18 яшькә житкән кешеләрнең 100 имзасы күләмendә.

Имза Советка гавами тыңлаулар үткөрү турында инициативаны тәкъдим иту турында гариза биргән көннән соң жыела ала. Язма юл белән яки карандаш белән мәгълүматларны кул битләренә кертергә рөхсәт ителми. Гражданнар турында тиешле мәгълүматларда һәм аларны кул кую кәгазенә һәм таныклык язуларына керту даталарында төзәтүләр гражданнар һәм имзалар жыючылар тарафыннан тиешенчә килеш килешелергә тиеш.

2.4. Совет эшче төркем төзи һәм кул кую листларында тәкъдим ителгән белешмәләрне 10 көн эчендә тикшерә.

Кул кую кәгазыләрендә булган имзаларны һәм мәгълүматларны тикшерү нәтижәләре буенча имза гамәлдә дип яисә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә булмавы билгеләнмәгән очракта, имза гамәлдә булып тора.

Кул кую һәм (яки) язылышу кәгазен жыю тәртибен бозып жыелган имзалар гамәлдә түгел дип таныла:

- 1) имзалар жыю чорыннан читтә жыелган имзалар;
- 2) Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлеге халкының 18 яшे тулмаган имзалары;
- 3) кул кую кәгазенә үз кулыңы үз кулың белән керту датасын курсәтмичә гражданнарның имзалары;
- 4) кул кую кәгазенә кулдан язылмаган ысул яки карандаш белән кертелгән имзалар;
- 5) гражданнар һәм аларны кул кую даталарында төзәтүләр гражданнар, имзалар жыючылар тарафыннан махсус килештерелмәгән очракта, аларга тиешле мәгълүматларда һәм аларны кул кәгазенә керту даталарында имза салу;
- 6) кул кую кәгазенә барлык имзалар да, аның формасы әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы таләпләренә туры килми.

Тикшерү нәтижәләре кул битләрен тикшерү беркетмәсе белән рәсмиләштерелә (4 нче күшымта).

2.5. Советның чираттагы утырышында, 15 көнлек срокта подписка кәгазе кергән көннән соң, халык тыңлаулары билгеләү турында яки халык тыңлаулары билгеләү турында гаризаны кире кагу турында Карап кабул ителә, әгәр:

- 1) халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;
- 2) халык алдында тыңлаулар үткәру турында халык инициативасын курсәту өчен тәкъдим ителгән гамәлдәге имзалар саны житәрлек түгел;
- 3) инициатива курсәту тәртибе үтәлми;
- 4) муниципаль норматив хокукий акт проекты Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, башка норматив хокукий актларга туры килми;
- 5) шундый ук сорая чыгарылган гавами тыңлаулар уздыру датасыннан бер елдан да ким вакыт узды.

2.6. Халык тыңлауларын билгеләү турында гаризаны кире кагу, баш таручыларны бетерү шарты белән, ачык тыңлаулар билгеләү өчен, инициативалы төркем тарафыннан документлар кабат керту өчен киртә булып тормый.

2.7. Халык тыңлауларын билгеләү турындагы мәсьәлә Совет тарафыннан әлеге Нигезләмә нигезендә карала.

2.8. Халык тыңлауларын билгеләү турында гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнгән 5 көнлек срокта гражданнарның инициатив төркеме вәкиле адресына язма мотивлаштырылган белдеру жибәрә.

3. Халык алдында тыңлаулар билгеләгән Совет, Башлык тыңлаулары үткәру вакыты һәм урыны, оештыру комитеты составы, тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе һәм гражданнарның гавами тыңлауларга чыгарыла торган муниципаль хокукий акт проекты турында фикер алышуда катнашу тәртибе турындагы мәгълүматны үз эченә алган тиешле муниципаль актлар кабул итә.

Ачык тыңлаулар үткәру датасы – федераль законнар, Устав һәм әлеге Нигезләмә белән башкача билгеләнмәгән очракта ачык тыңлаулар билгеләү турында

муниципаль хокукий акт кабул ителгән көннән 20 көн эчендә билгеләнә.

6 статья. Жәмәгать тыңлаулары түрүндә мәгълумат бирү.

1. Муниципаль берәмлек халкына мәгълумат бирү - Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районны Дурт-Мунча авыл жирлеге Советының гавами тыңлаулар билгеләү түрүндә мәгълумат стендында һәм Зәй муниципаль районны Дурт-Мунча авыл жирлегенең рәсми сайтында календарь көннәрендә исәпләнгән 7 көnlек сротта бастырып чыгару юлы белән башкарыла (әгәр дә башкача каралмаган булса, Федераль законнар, устав белән), әлеге Нигезләмә) муниципаль хокукий актның күшымтасындагы проекты белән гавами тыңлаулар билгеләү түрүндә муниципаль хокукий акт (аны гавами тыңлауларга карауга кертелгән очракта).

1.1. Халык тыңлауларының нәтиҗәләре мәгълумат стендында һәм Зәй муниципаль районны Дурт-мунча авыл жирлегенең рәсми сайтында басылып чыга.

Бүлек 3. ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫ ӘЗЕРЛӘҮ ҺӘМ ҮТКӘРҮ

7 статья. Халык тыңлаулары әзерлекне һәм үткәруне оештыру

1. Халык тыңлауларын билгеләү түрүндә Карап кабул иткән жирле үзидарә органы оештыру комитетын Совет депутатлары, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районны Дурт-Мунча авыл жирлеге башкарма комитеты хәзмәткәрләре, ижтимагый оешмалар, гражданнарның инициативалы төркеме вәкилләре арасыннан кимендә З кеше тәшкил итә. Оештыру комитеты оешканнан соң З көннән дә соңга калмычча үткәрелә торган беренче утырышта үз составыннан рәисне, рәис урынбасарын һәм секретарен сайлый. Оештыру комитеты утырышта аның әгъзаларының яртысыннан артыгы булганда карап кабул итәргә хокуклы.

Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга телауче тыңлаулар үткәрелә торган бинага тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

Халык тыңлауларын үткәру көнендә оештыру комитеты ачык тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Ачык тыңлауларда рәислек итүче-Оештыру комитеты рәисе. Рәислек итүче ачык тыңлаулар ача, халык тыңлауларының сорауларын (сорауларын), тыңлауларны үткәру тәртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, секретарен һәм экспертларын тәкъдим итә, тыңлауларны үткәру инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты секретаре ачык тыңлаулар беркетмәсен алыш бара.

3. Рәислек итүче фикер алышу үткәрелә торган сорау түрүндә игълан итә һәм гавами тыңлаулар үткәру инициаторлары тарафыннан вәкаләтле затка, экспертларга, шулай ук чыгыш ясарга хокукуы булган ачык тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чиратлылыгы оештыру комитеты тарафыннан теркәлгән гаризалар бирү чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән экспертлар да, хокуклы төшерергә үз тәкъдимнәрен һәм (яки) күшүлүргә тәкъдимнәренә, выдвинутым башка катнашучылар гавами тыңлаулар.

5. Фикер алышулар йомгаклары буенча халық тыңлауларында катнашучылар тарафыннан чыгарылган тәкъдимнәрдән һәм тәкъдимнәрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнең бердәм исемлеге төзелә.

6. 6. Йомгаклау документы төзелгәннән соң рәислек итүче, тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр белән, катнашучыларны жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итүнең йомгаклау вариантын тавышка куя. Гавами тыңлауларда караплар ачык тавыш бирү юлы белән тыңлауларда теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул жирле әһәмияттәге мәсьәләне тәкъдим иткән карап очен бирә, ана каршы яисә тавыш бирүдән тыелып кала. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә (5 ичке күшүмтә) кертелә. Беркетмәгә рәислек итүче һәм гавами тыңлаулар секретаре имза сала.

7. Ачык тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, халық тыңлаулары уздырылган көннән соң эш көннәрендә исәпләнгән 3 көнлек срокта гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә төзелә (6 ичке күшүмтә), анда күрсәтелә:

- 1) халық тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәлә (сораулар);
- 2) халық тыңлаулары үткәрү инициаторы;
- 3) гавами тыңлаулар билгеләү турында хокукый актның датасы, номеры һәм атамасы, шулай ук аны бастырып чыгару датасы (халыкка игълан итү);
- 4) халық тыңлаулары үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) ачык тыңлаулар уздырган оештыру комитеты;
- 6) ачык тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукуна ия булучылар турында мәғълүмат;
- 7) халық тыңлауларында катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнең бердәм исемлеге;
- 8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты;
- 9) халық тыңлауларында катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

8. Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә оештыру комитеты рәисе һәм Секретаре тарафыннан 5 көнлек срокка имзалана һәм халық тыңлаулары уздырылган көннән башлап эш көннәрендә исәпләнгән 5 көнлек срокта бастырылырга (халыкка хәбәр ителергә) тиеш.

9. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча карап кабул итү очен жаваплы жирле үзидарә органы тарафыннан мәжбүри карапалырга тиеш. Карап тикшерү нәтижәләре мәжбүри тәртиптә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәне карап тикшергәннән соң 5 көн эчендә бастырып чыгару (халыкка игълан итү) юлы белән муниципаль берәмлек халкына житкерелә.

10. Ачык тыңлаулар нәтижәләре түрүнде бәяләмә тәкъдим итү характерына ия, моннан тыш, Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән очраклардан тыш.

4 бүлек

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗӘЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ДУРТ-МУНЧА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ УСТАВЫ ПРОЕКТЫ БУЕНЧА АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР
ОЕШТЫРУ ҺӘМ ҮТКӘРҮ ҮЗЕНЧӘЛЕКЛӘРЕ СОВЕТ УСТАВЫНА, БЮДЖЕТ
ПРОЕКТЫНА ҺӘМ АНЫҢ ҮТӘЛЕШЕ ТҮРҮНДА ХИСАП ПРОЕКТЫНА
ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТҮРҮНДА КАРАР ПРОЕКТЫ, МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕКНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ ТҮРҮНДА, ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗӘЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ДУРТ-МУНЧА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАННАРЫ ПРОЕКТЛАРЫ
БУЕНЧА АЧЫК ТЫПЛАУЛАРНЫ ОЕШТЫРУ ҺӘМ ҮТКӘРҮ**

Статья 8. Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлеге Уставы проектын һәм Советның Уставка үзгәрешләр керту түрүнда карар проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Устав проекты һәм уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрүнда Совет карары проекты ачык тыңлауларда «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып карала.

2. Устав проекты һәм уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрүнда Совет карары проекты Совет тарафыннан аны кабул итү түрүндагы мәсьәлә каралганчы 30 көннән дә сонга калмычча рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка игълан ителергә) тиеш. Бер үк вакытта элеге проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданнарың аның фикер алышуында катнашу тәртибе, шулай үк проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү түрүнда Совет карары басыла.

Уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрүнда Совет карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай үк уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Уставны әлеге норматив хокукий актлар нигезендә китерү максатларында Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл күрсәту рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта, гражданнарың аның фикер алышуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) таләп ителми.

3. Устав проекты яки Уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрүнда Совет карары проекты буенча ачык тыңлаулар устав белән билгеләнгән вакытта, әмма әлеге проектлар басылып чыкканнан соң 7 көннән дә иртәрәк булмаган вакытта уздырыла.

4. Устав проекты яки Уставына үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрүнда Совет карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткәрү буенча вәкаләтле орган булып оештыру комитеты тора.

9 статья. Жирле бюджет проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Авыл жирлегенең жирле бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Уставта каралган үзенчәлекләрне, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Дурт-Мунча авыл жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәләрне исәпкә алыш гавами тыңлауларда карала.
  2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар үткәруне гамәлгә ашыручы орган булып оештыру комитеты тора.
- Бюджет проекты һәм аның үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы Зәй районы Дурт-Мунча авыл жирлеге башлыгы итеп билгеләнә.
3. Авыл жирлегенең жирле бюджеты проекты буенча ачык тыңлаулар билгеләү турында Карап кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга тиеш.
  4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап жирле бюджет проекты басылып чыкканнан соң 7 календарь көннән дә иртәрәк үткәрелми (жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап).

10 статья. Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Дурт-Мунча авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектларына кагылышлы сораулар «Россия Федерациясенә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясенә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, ачык тыңлауларга чыгарыла.

11 статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар, курсәтелгән Федераль законның 13 статьясындагы 5 өлешеннән тыш, «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очракларда уздырыла.
2. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча ачык тыңлаулар үткәру буенча вәкаләтле орган булып оештыру комитеты тора.

12 статья. Муниципаль берәмлекләрнең территориаль планлаштыру документлары проектлары буенча ижтимагый фикер альшуларда, мәсьәләләрне

гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Генераль планнар проектларына, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияне межалау проектларына, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектларына, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тота торган проектларга, жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карап проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнәң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турында карап проектларына кагылышлы мәсьәләләр, шулай ук Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән нигезләмәләрне исәпкә алып, жәмәгать фикер алышууларга чыгарылырга мөмкин.
2. Жирлекләрнең генераль планнары проектлары буенча жәмәгать фикер алышууларын, гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясында китерелгән.
3. Генераль план проекты буенча һәм жирлекләрнең генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча ижтимагый фикер алышуулар яисә гавами тыңлаулар мәжбүри рәвештә үткәрелә)
4. Ижтимагый фикер алышууларда катнашучыларны яки гавами тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер алышууларында яки гавами тыңлауларда катнашу өчен тигез мөмкинлекләр белән тәэмин итү максатларында жәмәгать фикер алышууларын яки гавами тыңлауларда жирлек территориясе бер өлешкә бүленергә мөмкин.
5. Жирлек халкына жәмәгать фикер алышуы нәтижәләре турында бәяләмә бастырган көнгә кадәр аларны үткәрү турында хәбәр иткән вакыттан алып жәмәгать тыңлаулары яисә жәмәгать тыңлаулары үткәрү вакыты яки гавами тыңлаулар Жирле үзидарәнен Уставы һәм (яки) норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм ул кимендә бер ай һәм өч айдан артык була алмый.

Татарстан Республикасы Зәй
муниципаль районы Дүрт-Мунча авыл
жирлегендә гавами тыңлаулар оештыру
һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
1 нче күшымта

ЖӘМӘГАТЬ ТЫҢЛАУЛАРЫН БИЛГЕЛӘҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

Инициативалы төркем саны _____ кеше, исемлек бирелә, Халық инициативасы
буенча билгеләргә тәкъдим итә _____ Татарстан Республикасы Зәй муниципаль
районы

Халық тыңлаулары үткәрү кирәклеген
нигезләү:

Күшымта (чынлыкта күрсәтелә торган документлар):

- 1) муниципаль хокукий акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) анлатма языы;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү (муниципаль хокукий акт кертелгән очракта, аны
гамәлгә ашыру ёстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә);
- 4) гражданнарның инициатив төркеме Исемлеге;
- 5) оештыру турында Карап кабул ителгән жыелыш беркетмәсе
гражданнарның инициативалы төркеме;
- 6) озату хаты.

Гражданнарның инициативалы төркеменен
вәкаләтле вәкиле _____

(имза) (Ф.И.О.)

Гражданнарның инициатив төркеме
секретаре _____

(имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Зәй
муниципаль районы Дурт-Мунча авыл
жирлегендә гавами тыңлаулар оештыру
һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
2 иче күшымта

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Гражданнарың инициативалы төркеменең вәкаләтле вәкиле

(имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Зәй
муниципаль районы Дурт-Мунча авыл
жирлегендә гавами тыңлаулар оештыру
hәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
3 нче күшымта

ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫ КУЛТАМГАСЫ

Сорай буенча:

«_____»

Без, Халык инициативасы буенча халык тыңлаулары үткәрүне
хуплыйбыз _____ Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй
шәһәре

соравы буенча:

«_____»

№ п/п	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	Туган елы 18 яштә (өстәмә рәвештә туган көне hәм ae)	Яшәү урыны адресы	Серия hәм паспорт номеры яки документ, граждан паспорты алыштыручы	Шәхси имза

Таныклык кәгазе:

_____

(граждан паспортын яки паспортын алыштыручы документынц фамилиясе, исеме,
атасының исеме, сериясе, номеры hәм датасы, аның органын биргән затның яшәү
урныны адресы, имzasын жыйган затның исеме hәм аны кертү датасы
курсәтелгән). Гражданнарның инициативалы төркеменен
вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Зәй
муниципаль районы Дурт-Мунча авыл
җирлегендә гавами тыңлаулар оештыру
һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
4 ичә күшымта

ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫНЫң ЯЗЫЛУ БИТЛӘРЕН ТИКШЕРҮ БЕРКЕТМӘСЕ

Сорай буенча:

« _____
_____. ».

Советка тәкъдим ителгән кешеләр саны _____ Татарстан Республикасы Зәй
муниципаль районы жәмәгать тыңлаулары үткәрү инициативасын хуплаган
гражданнар _____.

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шуларның :
нәтижәсез дип танылды _____ түбәндәге сәбәпләр буенча:
_____
_____.

Гамәлдә булмаган имзалар саны - _____.
Советка чынлыкта тәкъдим ителгән имзаларның гомуми саны тәшкил итә
_____.

Эшче төркем житәкчесе	_____	(имза)	_____	(Ф.И.О.)
Эшче төркем әгъзалары	_____	(имза)	_____	(Ф.И.О.)
	_____	(имза)	_____	(Ф.И.О.)
(дата, вакыт)				

Вәкаләтле вәкил
гражданнарның инициативалы төркеме _____

(имза)	_____	(Ф.И.О.)
--------	-------	----------

гражданнарның инициативалы
төркеме сәркатибы _____

(имза)	_____	(Ф.И.О.)
--------	-------	----------

Татарстан Республикасы Зәй
муниципаль районы Дүрт-Мунча авыл
жирлегендә гавами тыңлаулар оештыры
һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
5 ичे күшымта

ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫ БЕРКЕТМӘСЕ

«_____» _____ 20__ ел.

№ _____

шәһәре

Инициативасы буенча ачык тыңлаулар: _____
билгеләнгән

(муниципаль хокукий акт)

№ _____

(муниципаль хокукий актның исеме)

басылып чыккан (халыкка игълан ителгән)): _____

үткәрелгән

адресы

буенча: _____

(уздыру датасы)

Оештыру

комитеты: _____

Катнаштылар: _____

Рәислек итүче: _____

Сәркатиб: _____

Экспертлар: _____

Халык тыңлауларында катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

Халык тыңлауларында чыгыш ясаучы
катнашучылар: _____

(Ф.И.О.)

Тыңладылар:

1. _____
(Ф.И.О.)
2. _____
(Ф.И.О.)
3. _____
(Ф.И.О.)

Телдән һәм язма формада көртөлгән рекомендация һәм тәкъдимнәр саны _____, шул исәптән:

№ п/п	Рекомендация һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

Ачык тыңлаулар рәислек итүче _____
(имза) _____ (Ф.И.О)

Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____
(имза) _____ (Ф.И.О)

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Дурт-Мунча авыл
жирлегендә гавами тыңлаулар оештыру
һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
6 ичү күшүмтә

НӘТИЖӘ АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР НӘТИЖӘЛӘРЕ ТУРЫНДА

«___» 20 ___ ел.

шәһәре

Инициативасы буенча ачык тыңлаулар: _____
билгеләнгән

(муниципаль хокукый акт)

№

(муниципаль хокукый актның исеме)
басылып чыккан (халыкка игълан ителгән):
үткәрелгән
адресы буенча: _____

(уздыру датасы)

Халык тыңлаулары өчен чыгарыла торган мәсьәлә
(сораулар) _____
Халык тыңлаулары үткәрү инициаторы _____
Ачык тыңлаулар үткәрү датасы, вакыты һәм урыны _____
Ачык тыңлаулар уздырган оештыру комитеты _____
Ачык тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокуқына ия булучылар
туринда мәгълумат _____

Жирле энәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча халык алдында тыңлаулар
өчен чыгарылган тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнән бердәм исемлеге:

Фикер алышууга чыгарылган мәсьәләләр		Экспертларның һәм катнашучылар ның тәкъдимнәре		Тәкъдимнәр кертелде) якланды)	Искәрмә
№ п/п	сорауның формулировкасы яки проектның исеме	№ п/п	тәкъдимнәрнен тексты	Ф.И.О. катнашучы экспер	
1		1.1			
		1.2			
2		2.1			
		2.2			

3

3.1
3.2

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнен йомгаклау варианты:

Халық тыңлауларында катнашучыларның тавыш бириү нәтижәләре:

риза _____ (кеше)
каршы _____ (кеше)
тыелып калучылар _____ (кеше)

Оештыру комитеты рәисе

Оештыру комитеты секретаре _____